

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Čtenářská gramotnost v RVP PV

14. 4. 2026

Andrea Mouchová

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
školy, mládeže
a tělovýchovy

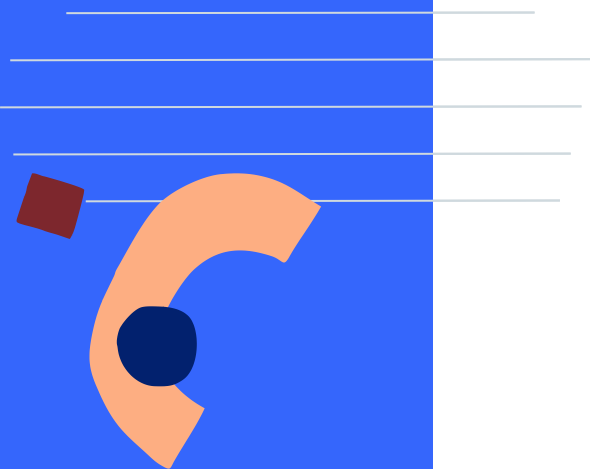
Obsah

Čtenářská gramotnost v předškolním vzdělávání

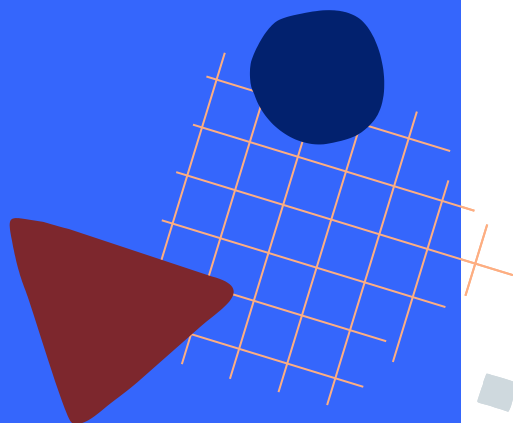
Kontinuum základních gramotností

Metodická podpora v RVP PV – ilustrativní příklady

Náměty na rozvoj čtenářské gramotnosti

Čtenářská gramotnost v předškolním vzdělávání

Vymezení čtenářské gramotnosti

Čtenářská gramotnost je celoživotně se rozvíjející vybavenost člověka vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami potřebnými pro užívání všech druhů textů v různých individuálních i sociálních kontextech.

Ve čtenářské gramotnosti se prolíná několik rovin, z nichž žádná není opominutelná.

Vymezení čtenářské gramotnosti

- Text RVP PV
- Metodické komentáře v RVP PV
- Kapitola 2. Cíle a pojetí předškolního vzdělávání
 - 2.3. Rozvoj klíčových kompetencí a základních gramotností
- <https://prohlednout.rvp.cz/predskolni-vzdelavani/obecne-casti#cile-a-pojeti-predskolniho-vzdelavani>

Kontinuum základních gramotností

- Návaznost předškolního a základního vzdělávání
- Čtenářská vs. čtenářská a pisatelská gramotnost
- Matematická vs. logicko-matematická gramotnost

Kontinuum základních gramotností

zdroj: Kontinuum základních gramotností, NPI ČR, 2025

V RVP PV jsou OVU zařazeny do vzdělávacích oblastí.

Složky/komponenty dle RVP ZV	PV	3. ročník ZŠ dle RVP ZV	5. ročník ZŠ dle RVP ZV	9. ročník ZŠ dle RVP ZV
Vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství	Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu. DJP-PDO-000-PV1-001	Čte a píše pro prožitek i poučení.	Čte a píše množství textů různého typu.	Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.
Budování porozumění v četbě a v procesu psaní	Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj. DJP-PDO-000-PV1-002	Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.	Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.	Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.
Kritické čtení a psaní	Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav. DJP-PDO-000-PV1-003	Při čtení i psaní zvažuje možné adresáty.	Při čtení i psaní popisuje působení autora na čtenáře.	Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.
Porozumění vlastnímu čtení, čtenářství, psaní a pisatelství	Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními. DJP-PDO-000-PV1-006	Pro své zlepšování reflektuje své čtení a psaní.	S oporou o evidence rozpoznává své silné stránky pro stanovení čtenářských a pisatelských cílů.	S oporou o evidence vyhodnocuje své pokroky i postupy ve čtení a psaní pro stanovení dalších cílů i cesty k nim.

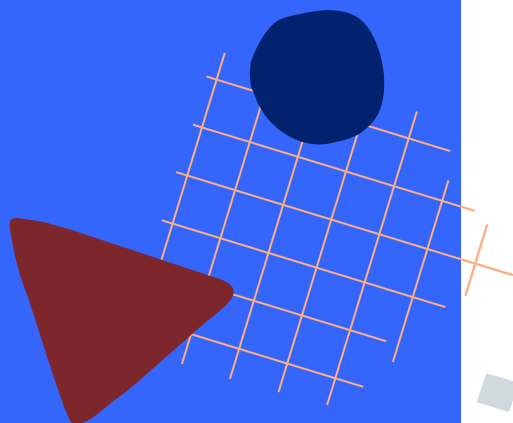
Ilustrativní příklady

Rozvoj ČG jako součást očekávaných
výsledků učení vzdělávacích oblastí

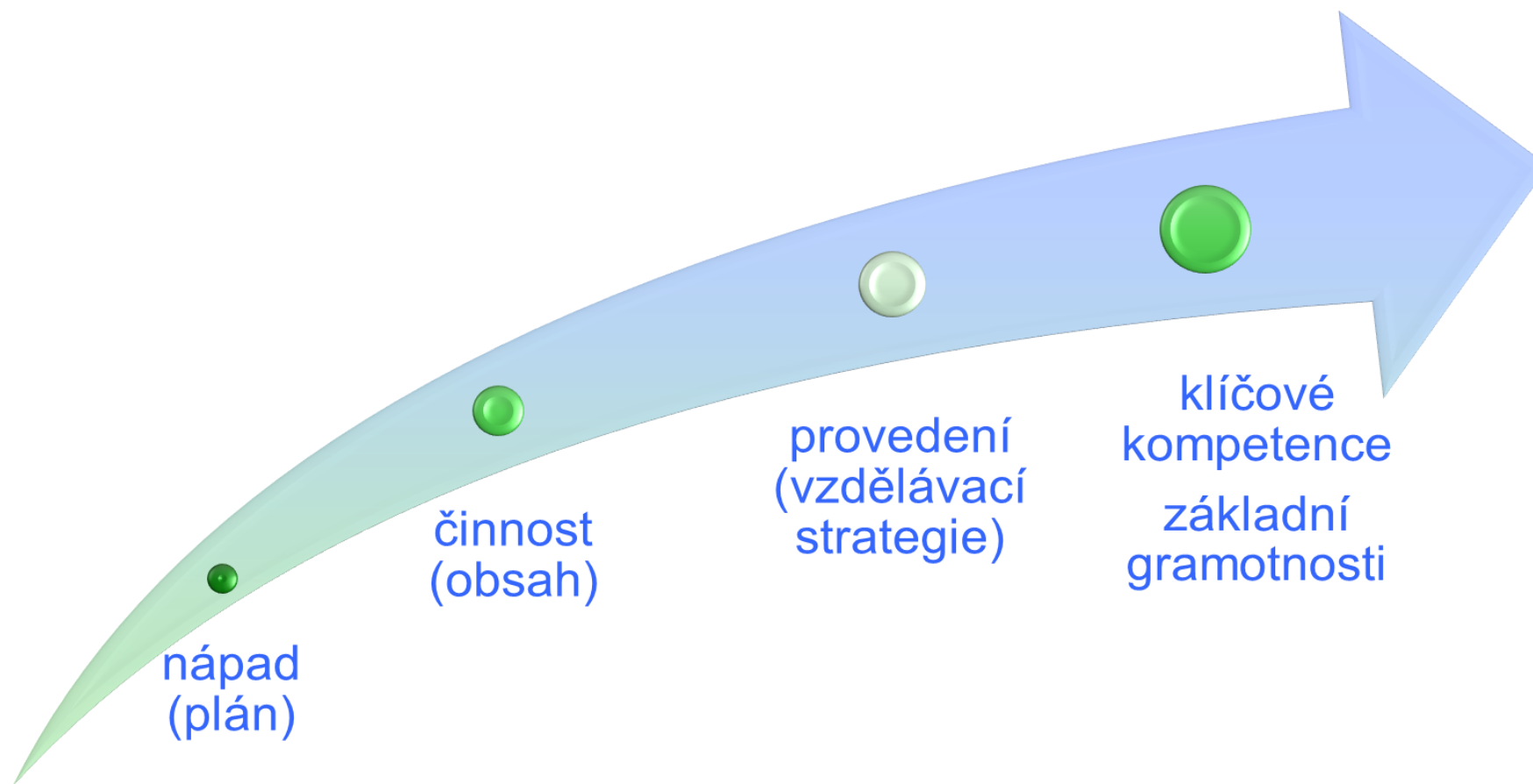
<https://prohlednout.rvp.cz/predskolni-vzdelavani/vzdelavaci-oblasti>

Řízená činnost	Při obkreslování postavy spolupracuje s kamarádem a zároveň si uvědomuje vztahy mezi jednotlivými částmi těla. V případě barevného rozlišení siluet dětí, následně identifikuje a přiřazuje siluety ke svým vrstevníkům, porovnává charakteristické znaky (např. výšku). Foto: Kateřina Serafinová
Čtenářská gramotnost	S dopomocí porozumí jednoduchým grafickým zobrazením. Všímá si obrázků a vizuálních prvků a povídá si o nich. Doptává se, pokud něčemu nerozumí, odhadne význam neznámého slova.

Náměty a inspirace pro rozvoj čtenářské gramotnosti v předškolním vzdělávání

Návaznost na RVP PV a ŠVP – třídní plánování

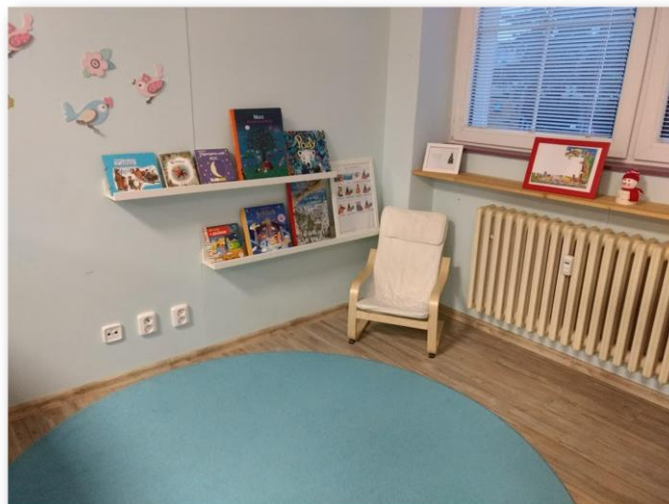
Vzdělávací strategie x čtenářská gramotnost

Jak to já, jako učitel, zařídím, aby se u dětí rozvíjela čtenářská gramotnost?

- Vybavím a obměňuji čtenářský koutek,
- předčítám dětem před odpočinkem,
- nabízím dětem encyklopedie,
- jsem pro děti vzorem – vyhledávám informace v knihách,
- zařazuji aktivity navazující na příběh,
- vyzývám děti k vyprávění pohádek...

Vzdělávací strategie

- Podporuji prožitkové učení (poezie venku).
- Kladu dětem otevřené otázky (k přečtenému či vyprávěnému).
- Nabízím dětem trávení času ve čtenářském koutku.

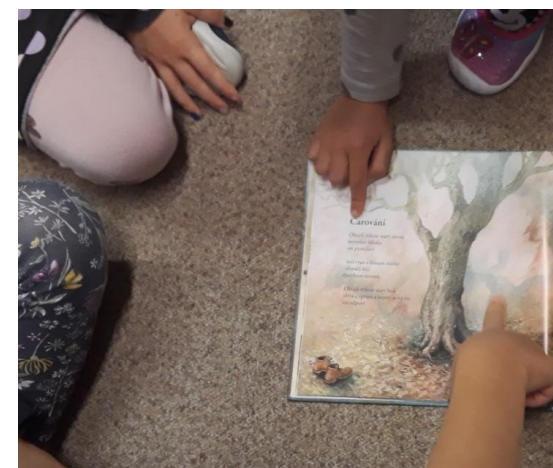
Zdroj: MŠ Montessori Kladno

Zdroj: MŠ Zvoneček

Náměty na rozvoj čtenářské gramotnosti

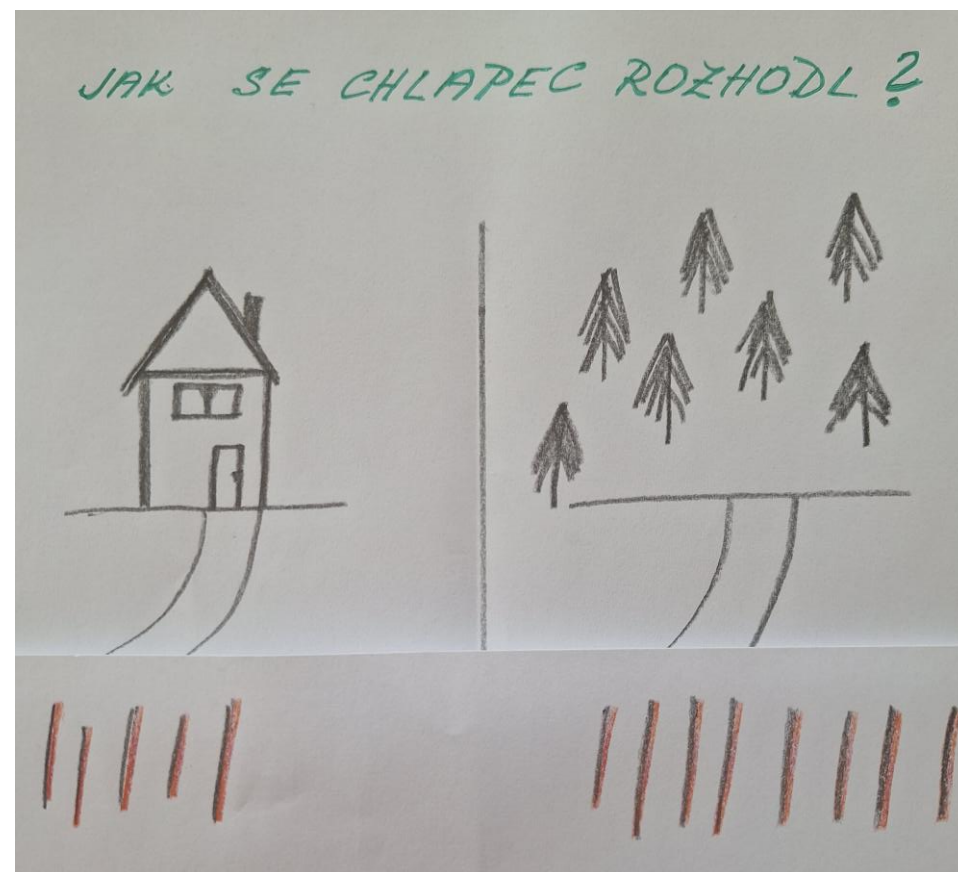
Poezie nabízí skrytá poselství, která nebývají v mateřské škole vždy odhalena.

- Co všechno se dá z textu básně vyvodit a použít
- Co je na básni zajímavé, lákavé, jiné než na próze
- Práce s ilustrací

Náměty na rozvoj čtenářské gramotnosti

Záznam odhadu – tipování (úryvek, jak to bylo dál?)

Zdroj: Andrea Mouchová

Náměty na rozvoj čtenářské gramotnosti

Vizualizace

- Vytváření smyslových představ na základě informací z textu (vzhled, vůně, chuť...). Neznamená to jen vyjádření vlastních představ, ale je důležité, aby představa byla v souladu s textem.
- Podporujeme děti ve sdílení představ a prožitků různými způsoby (výtvarně, pohybově...).

Náměty na rozvoj čtenářské gramotnosti

Vymýšlení příběhu – klíčová slova, ilustrace

- Pro děti je náročné vymyslet vlastní příběh. Můžeme je podpořit nabídkou klíčových slov a odpovídajícího obrázku.
 - Les
 - Pavouk
 - Hustý déšť
 - Zachránce
- Můžeme postupovat i obráceně. Přečíst příběh a potom vyvodit klíčová slova.

Inspirace pro rozvoj čtenářské gramotnosti

- Soudobá dětská literatura, oceněná literatura
- Vlastní tvorba dětí – kreslený příběh, komiks
- Porovnávání informací z různých zdrojů (encyklopedie, příběh, film)
- Spolupráce s knihovnou
- Spolupráce s rodinami dětí
- Další inspirace: <https://www.npi.cz/predskolni-a-prvostupnove-vzdelavani-gramotnosti>

Na závěr...

Literární tipy

Jedna kniha, bez které si rozvoj čtenářské gramotnosti v mateřské škole neumím představit...

Napište, prosím, pro inspiraci ostatním.

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Sledujte nás. Pojd'te dál...

rozcestnik.rvp.cz/podpora-skol

facebook.com/pojdtedal.npi

instagram.com/pojdtedal

youtube.com/@pojdtedal

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Děkujeme za pozornost.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy